ПИЭРИБЭИ МААЙ БЫРААҺЫННЬЫГЫНАН, КҮНДҮ ДОҕОТТОР!

САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУҺУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 18 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 52 (7849). ☆ 1995 сыл муус устар 29 күнэ. Субуота ☆ Сыаната—146 солкуобай 15 харчы

СИМА СЕРГЕЕВ КЭРИЭҺИГЭР

Кыайыы 50 сылынан герой-пионер Сима Сергеев бириһигэр Хадаар оскуолатын юнгул туруулуга чемпионата буолан аста. Дириҥтэн, Хайахсыттан, Чакыртан, Хадаартан 80-ча оҕо кытыннар. Оскуолабыт олохтоохтор Сима Сергеев аатынан бириһин Ваня Дьяконов (Дириҥ) тутта. Эдэр бөҕөстөр сыпыналаҥнар Сима Сергеев хоһун көрдүлэр.

Маны таһынан Хадаар үөрэнээччилэрэ герой-пионер төрөөбүт Уорҕатыгар олорор сэрии, үлэ ветеранныгар көмө оҥордулар, концерт көрдөрөн кэлдилэр.

Иза ИВАНОВА.

Эҕэрдэлиибит!

Улууспут дьонун сэргэтин саас, үлэ, эйэ, доҕордоһуу бырааһынньыгынан итиитин-истиҥнин эҕэрдэлиибит!

Кыстык түбүктээх үлэтэ үмүрүйэн, саха киһитэ хара сиргэ үктэннэ. Хамсыыр-харамай, от-мас тиллэн, кус-хаас аргыстанан кэтэһиилээх кэрэ кэммит эргийдэ. Улуус олохтоохторо быыбарга кохтоохтун ыытыммыт талбыт депутаттарбыт боломуочуйаларыгар киирдилэр. Ыам ыйа тоһо да элбэх өрөбүл күннэрдээҕин иннин, үлэ киһититтэн үлэ арахпат: ыһыыга бэлэмнэнин, ходуһаны ыраастааһын, күрөөн-бүтэйи сөргүтүүгү, оҕуруот аһын олордуу үүбүгэ... Оттон оскуолаларга оҕо аймах үөрэх дьылын түмүктүүргэ туруннар.

Бар дьоммут, үөрэ-көтө көрсүү күөх саас кэлиитин!

Улуус дьаһалтата.

ИЛИ-ЭЙЭНИ МЭКТИЭЛИИР АНАЛЛААХ

Республикабыт Президенэ М. Е. Николаев Ыйааҕынан Саха сирин норуоттарын дьыалаларыгар министерство тэриллибитэ сыл буолла. Министерство Саха сирин норуоттарын геноФоннарын харыстааһын уонна Хотугу аҕыйах ахсаанныах норуоттар департаменнарыттан турар. Итиэ министерство информационнай хааччыйыыга секторын сэбиэдиссэйэ Иосиф Степанович МИСКЯЕВ Чурапчыга кэлэ сылдьыытыгар үлэлэрин сүрүн ханнык маннык билиһиннэрдэ:

—Биһиги салайар аппараппыт 13 буолан үлэлиибит. Сахатыттан саҕалаан юкатырыгар тиийэ араас омуктар бөрөстэбиталлара баалар, ол иһигэр 2 наука кандидаттаахпыт. Үлэбитин республикабыт национальнай-государственнай, административнай-территориальнай тутулун бөҕөрготүүгэ туһаайабыт. Онно киирэллэр: омуктар икки ардыларыныаҕы сыһыаны үөрэтэн, ырытан түмүгү оҥоруу, национальнай культура сайдыытыгар рекомендациялары, соҥуоннары, программалары оҥоруулуу сүрүннээһин, тыа сирин улуустарыгар социальнай-экономическай, общественнай-политическай олохтоох тахсар уларыйыылары үөрэтии, хотугу норуоттар олохторун-дьаһахтарын туһаайыы, о.д.а. соруктар.

Үлэбитин сүрүннүөхтээх концепция барылын оҥорбуппут. Биһиги национальнай политика программатын оҥоруута үлэлэһэбит. Республика үрдүнэн 20 общественнай-политическай холбоһук, 26 национальнай-общественнай уонна 22 религиознай-общественнай түмсүүлэр баалар. Былырыын ыытыллыбыт Саха сирин норуоттарын ассамблеятын уураахтарын оҕохчо киллэрэргэ кыһанабыт. Бары омуктар национальнай культураларын сүтэрбэттэрин туһугар үлэ кэлимник барарын сүрүннүүбүт. Дьокуускайга А. Кулаковскай аатынан Культура уонна искусс[illegible] киниитэр национальнай общественнай [illegible] дьарыктаналлар. Бастакы политическай бөҕөлөлөр аҥыдлан үлэлээн эрэллэр. Республикабыт тас өрүтүгэр баар түмсүүлэри, холбоһуктары кытта эмиэ сибээстэһэбит. Ыаллыы улуускутугар Тааттаҕа хотугу норуоттар ассоциациялара тэриллибитэ. Эйэни улуускутугар олорор аҕыйах ахсаанныах норуоттар бөрөстэбиталлэрэ эмиэ бэйэлэрин баҕаларынан түмсүөхтэрин сөп. Хас биирдии улууска специалист тутуохпутун баҕарабыт: хотугу уонна промышленнай улуустарга босхоломмут үлэһиттэри, оттон саха улуустарыгар маныаха сыһыаннаах отделларга холбоон.

В. НИКИФОРОВ.

● *Сонуннар*

КЭМ КӨРДӨБҮЛҮГЭР ТУҺААЙАН

Амма орто оскуолатын X уонна XI кылаастарын 15 үөрэнээччилэрэ бу үөрэх дьылыгар Саха государственнай университетын иһиэн аналлаах программанан ый анараа үөрэнэн, онуоха ылбыт билиилэрин түмүгүнэн ЭВМ операторын идэтигэр сертификат ылылар. Оскуоланы бүтэрээччилэр итиэн аныгы кэм көрдөбүлүгэр идэлээх орто оскуоланы бүтэриэхтэрэ.

ӨРҮҮНЭ ҺЬИРЭЙДЭРИН УРАТЫТА—ТӨРӨЛКӨЙДӨР

«Мыҥдаҕаайы» совхозка, кэлин табаарыстыбаҕа ыччат сүөһүү ситиигэ, эти оҥоруурга илиилэрин араарбакка сыралаһар дьоннортан биирдэстэриниэн И. А. Захарова буолар. Кини бу күннэргэ саҥа торуохтан 50 уу тунуй ньирэйи тутан көрөн-харайан туруорар.

Ирина Александровна курдук талаһыгыттан дьиҥнэх маастардара билиини одох-дьаһах үп-харчы өртүнэн татымырбыт кэмигэр табаарыстыба чөлгөөх, чиккэ туруктаах буолуутугар кылаатын кылаатара сүрдээх улахан.

СУЛУУСПА БОЛДЬОҔО АНЫ КҮҺҮНГҮТТЭН

—Быйылгы саскы ыҥырыыга армиҕэ барыахтаах 126 призывникпит 40-тан эрэ тахсалара сулууспаны бараргa дорообуйалара эппиэттиир,—диир улуус байыанай комиссара майор Семен Андреев. —Онон саскы ыҥырыыга Россия армиятын кэккэтигэр биһиги улууспутуттан 20-тэн тахса уол барыаҕа. Бу ыччаттар балтараа сыл сулууспалыахтара. Россия Государственнай Думатын саҥа ылымыт Соҥуонунан аны күһүнгүттэн армиҕэ сулууспалааһын болдьоҕо икки сыл буолуоҕа.

ЫЛЫСТЫЛАР ДА, БЫРААП

Улуус Мунньаҕын депутата А. Г. Пермяков председателлээх Мугудайдааҕы «Саҕах» табаарыстыба бөһүөлэкпэ спортивнай комплекс дьиэтин тутуутун саҕалаата. Саҥа тутуу саалара туһаайыллыннэ, тыаттан мас соҕотуоҥкаланан пилорамаҕа киллэриллиннэ. Комплекс тутуллан ситтэҕинэ-хоттоҕуна, кэрэ көстүүлээх ыччат дьон түмсэр кинниттэн буолуоҕа.

САҤА КИНИГЭ

Кыайыы үйэ аҥардаах үбүлүөйүн иннинэ биһиги бэйэ дойдуларыгыт Иван Михайлович Павлов «Өлбөөдүйбэт кэриэстэбил» диэн 70-тан тахса страницалаах киниигэтин улуустааҕы типография бэчээтэтин сыалдьар. Онно Аҕа дойду сэриитигэр бойобуой орденнарынан наҕараадаламмыттар киллэриллиннилэр. Киниигэҕэ хастыы дьаҥны орденнарынан наҕараадаламмыт 14 уонна орденнаах 130 киһи хаартыскалара, кылгас быһаарылара бэриллибит. 500 экземпляранан бэчээтэммит. Журналист И. С. Окоемов редакциялаан, көрөн таһаарар.

П. СЫРОВАТСКАЙ.

КЫАЙЫЫ 50 СЫЛЫН КӨРСӨ

★

Ветераннар истиҥник махтаннылар

Чураччы салаҥнаҕытыгар муус устар 22 күүгүгэр улуус дьаһалтата В. И. Ленин төрөөбүтэ 125 уонна Улуу Кыайыы 50 сылларыгар анаан сэрии, Компартыа ветераннарын уонна үлэҕа үһүлүччү ситиһиилээх кырдьаҕастар слеттарын тэриҥэн ыытта. Онно 92 сэрии кыттыылаах, 8 сэрии хонуутугар өлбүттэр огдооботоро, 35 партия ветерана, 8 үлэҕэ үһүлүччү ситиһиилэммит улуус кырдьаҕаһа. Ил Түмэн Бэрэстэбиитэлэрин Палататын председателэ А. П. Илларионов, республика социальнай өмөрө, үлэ ресурсаларыгар фондатын начальника В. М. Мохов, улуус байыаннай комиссара майор С. С. Андреев уонна да атын ыҥырылаахтар—барыта 176-ча киһи кыттыбыт этилэр.

Слет СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Улуус Муниципаалын депутата Н. М. Заболоцкая салалтатынан Кыайыы 50 сылыгар анаммыт литературнай, уус-уран монтаһынан саваланна. Улуустаабы үбүлүөйү тэрийэр комитет председателэ Т. Л. Тарасов слету кириҥ тылынан аста. Улуус дьаһалтатын баһылыга И. С. Сивцев «1941—1945 сс. Аҕа дойду сэриитигэр биһиги норуоппут кыайыытыгар Коммунистическай партия оруола» диэн дакылаатын дьүүллэһиигэ сэрии ветерана, үс орден кавалера, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, улуус бочуоттаах гражданина Т. С. Ноговицын, Эрилик Эристинин аатынан совхоз партиомун секретарынан үһүн сылларга үлэлээбит партия ветерана, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһита, Улэ Кыһыл Знамята орден кавалера Н. С. Дмитриев, партиэ уонна тыл ветерана, хоту нөһөрүлүү ыытыылаах П. П. Дьячковскай, партия уонна педагогическай үлэ ветерана, Үлэ Кыһыл Знамята орден кавалера Д. П. Кладкина кыттаннар Президент М. Е. Николаев, улуус дьаһалтатын баһылыга И. С. Сивцев аадырыстарыгар барҕа махтал тылларын эттилэр. Ити кэнниттэн үөрүүлээх быһыыгарыгар Улуу Кыайыы 50 сылынан үбүлүөйүнэй медаллары, эҕэрдэ суругу уонна сыанаалаах бэлэхтэри улуус баһылыга, военкома туттардылар. Сыыһалаан кэмигэр буфет үлэлээтэ уонна үйэлэргэ ойдобуннуун буолар хаартыскаҕа түһүү тэриллиэ.

Түмүгэр улуус дьаһалтатын тэрийиитинэн саха ардыгар астаах-уоллаах остуол тула олорон ирэ-хоро лыы астаах-уоллаах остуол тула олорон ирэ-хоро лыы астаах-уоллаах, тыл эттиэр, ырыаҥан-тойугунан хардарыта эҕэрдэлэстилэр уонна улуус баһылыга И. С. Сивцевкэ, ветераннар сабыаттарын бырабылыаннаах председателэ Н. М. Кладкинга, комитет председателэ Т. Л. Тарасовка, слету тэрийиигэ көх-нэм буолбут дьаһалта специалистарыгар, остолобуой үөһиттэригэр диригиник махтаан, астынан туран-вар дьиэлэригэр-уоттарыгар үөрүү көтүллүөх тарҕастылар.

«СО» корр.

ТАҺҒАРА ДУУ, АЙЫЫ ДУУ ЫЙААҒЫНАН

Колхозтан тутуу ветерана, Аҕа дойдуну көмүскүүр сэрии кыттыылаах Николай Николаевич Корякин Иккис Мэлдьэхси нэһилиэгэр төрөөбүтэ, бу лигин 82 саастаах оҕонньор буолуо этэ. Уол ааттаах аҕата Корякин Николай Алексеевич өлөр, эмиэ ити кэмнэ кытта айтыһа лиэтэ Корякина Мария Андреевна иккиэ хараҕа суох буолар. Онон іоҥин оскуолаҕа үөрэммэтэҕэ, кыра саастыттан үлэҕэ эрэлгибитэ. Ийэтинин ыаллары көрийэн, дьоҥҥо үлэлээн, түүтэх бурдук, дуоҕа суох аһылык булуннан ниттиэрэ күннэлэлэр. Чороччу улаатан эрэр уол оччотон болоччу саанаалаах эбит. Үлэлээт айыы, бөҕөр, дойдутуттаабар үчүгэй сиэри булар саанаан салайтаран, ыраах атах-балай барарга быыбарыгар. Онон Намга Ытык Хайа таллаҕэр Үөдэйгэ тийэн ыаллары көрийэн бурдук тардан айаҕын булуннар. Ол сылдьан сир-дойду барыта биир эбит диэн саанаҕа кэлэр уонна төрөөбүт түөлбэтин булар.

Табаарыстыбалар бастаан 1931 сыллаахха төрөппиэрэригэр «Күөл оҥоо» диэн табаарыстыбаҕа [illegible] бастакынан киирэр, ити кэнсүө сылыгар [illegible] ыаны 50 [illegible] «Тахсыбыт сардаана» колхоз [illegible] уонна төрөөбүт күнүгүнэн [illegible] сыаба. Остиэнэс [illegible] ааннан [illegible] уларан дьоҥу үөрэхтээһиҥнэ хабыллан заҕар, суруйар дьоллоор. Хаанык да үлэттэн иҥнэн-тоолон турбат ыччат колхоз олоҕор биир баһылыыр оруолланар. Ревизиялыыр комиссия председателинэн талаллар, 1938 сыллаахха колхозка биригэдьиирдэн аныыллар. Итинник үлэлии сылдьан 1942 сыл бэс ыйыгар Аҕа дойду сэриитигэр ыҥырыллар. Бастаан Уралламаҕы байыаннай округунна үөрэхтээ сылдьар уонна 1943 сыллаахха Иккис Украинскай фронтка иннинэ кирбиитэ кириэр. Уодаһыннаах остооҕу утары кырыктаах кыргыһыларга бастакы сүрэхтэниитин барар, хаста даҕаны оло сыһар.

Снаряд, буомба быыстала суох далбаритэ барыларын, ингэлээх буулдьалар ыйылаһыларын ортотунан атаакаҕа киирэллэр, иннилэригэр естеехтөр танкалара утары сыһан иһэллэрэ көстөр. Ити 1943 сыл балаҕан ыйын 10 күүгүгэр этэ. Николай сүүрэн иһан туохха эрэ кэтэлгибиттии ороҥ хойох ыаар да, сууллан түһэр. Остоох буулдьатыттан өттүккэ ыарахаммык бааһырар, ол маҥай аллаах өттүгүн үҥуоҕун алдьатан, оҥоҕосторун таарыйан күрдаттыы аспыт. Хас суукка өйө суох сыппытын билбэт. Ол туһунан Н. Н. Корякин бэйэтэ маннык гэпсиирэ:

—Арай эмискэ хараҕым сырдаан, көрөн кэллим. Сыппахтаан баран, аргыый аҕай төбөбүн эргитэн көрбүтүм ханнык эрэ сарай курдукка сытар эбиппин, тулам барыта хамсаабат, өлбүт дьоҥуттан тэлгэнэ сытар. Өлбүт дьоҥу таҥаран [illegible] сардаҥнан [illegible] дим саанаатым. Саҥарар, хамсыыр ыах суох. Хата ол олго, сотору буолаат саҥыыналаах иккиэ киһи эмиэ бөҕөлөөхтүү киллэрдилэр быыылаах, аттыбыттан аайан истэхтэриэ күүсүүн мунньунан илгибин уонна сиэстэрэ кымыы халаатын таллаҕыттан харбаан ылбым. Онон тыыннаах пын биллэрэммин, дьоҥум госпиталҕа төттөрү кө төөн киллэрбиттэрэ.

Дьэ ити курдук, хайа таҥара дуу, айыы дуу ыйааҕынан тыыннаах хаалар аналга көмүскэн, дойдутуттар этэҥнэ эргилиннэҕэ.

Кэлэт да, «Тахсыбыт сардаана» колхозка үүт-табаарынай ферма сэбиэдиссэйинэн үлэлээбитэ, ол сылдьан сэрии сылларыгар килбэннээх улаатын иһин медалынан наҕараадаламмыта. 1949 сылтан биригэдьиирдэн анаммыта, онтон саһыл ынтаатыы специалистарын баламмыр курска ыыталлар. Ол кэнниттэн 1957 сылга диэри «Тахсыбыт сардаана» колхозка кыылы ынтэр фермаҕа сэбиэдиссэйдиир. 1956—1957 сс. ороҥуон уонна республика үрдүнэн бастыҥ көрдөрүүнү ситиһэннэр, Бүтүн Союзтаабы Норуот Хаһаайыстыбатын Ситиһиилэрин Быыстапкатыгар кыттыбыттара, оттон Николай Николаевич бэйэтэ саһыл ынтаатын маастарын иккис разрядтаах специалиһынан буолбута. Кэлин бөдөҥсүйбүт Эрилик Эристинин аатынан колхозка старшай биригэдьиирдэн, 1964 сылтан Хоптоҕо нэһилиэгин олохтоох Советын исполкомун председателинэн талыллан үлэлээбитэ. Онтон 1970 сыллаахха пенсиэҕэ тахсыбыта. Ол да буоллар, колхоз бырабылыаннаатын көрдөһүүтүнэн, дойдутуттар Мэлдьэхсиэ старшай биригэдьиирдэн барбыта.

Сэрии кэмигэр Албан Аат үһүс степеннээх орденынан, «Германияны кыайыы иҥин» медалынан, эйэлээх тутуурга «Бочуот Знака» орденынан, килбиэннээх үлэтин иһин медалынан, Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Бочуотунай грамотатынан иҥин төгүл наҕараадаламмыта. Ону таһынан партия обкомун, Саха АССР Министрдэрин Советын, партия райкомун, райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарын, Махтал суруктарын заҕак сиэнэннэн, норуот хаһаайыстыбатын быыстапкаларыгар хаста даҕаны кыттыбыта. Кыайыы 25 сылын туолуутугар Саха сирин делегацията составыгар киирсэн Волгоград—Мамаев Курган маршрутунан экскурсияҕа барса сылдьыыбыта, 1972 сыллаахха (олбүтүн кэнниэ) ороҥуон Бочуотун иннигэтигэр киллэриллибитэ. Кини түөрт оҕо таптаалаах аҕата.

С. АЛЕКСЕЕВ.

БИҺИГИ МААРКАППЫТ

Марк Михайлович сүөһүлэн, булдунан ыччатын ыалыгар тороон, дойдутун-сирин, алаастарын ис-иһиттэн наһаа тарбаан таптыы улаатыыта. Онно эбии оҕо эрдэҕиттэн ыарытыгына, баҕар, биричинэ буолбута буолуо. Ол да иһин Болтоҥо түөрт кылаастаах өскуолатын бүтэрэн баран салгыы үөрэммэтэҕэ.

Колхозка 14 саастааҕыттан хонуу араас үлэлэригэр сылдьыбыта. «Истигэннэн, сүрэхтээҕиттэн улахан дьон хайдаллардыы ылбытынан барбыта»,—диэн убайа Бүөтэр ахтар. «Маркап оччотооҕу оҕолортон майгынна үчүгэйинэн, билигэ-көрүүгэ, булка сыстаҕаһынан, туохха барытыгар дьоҕурдааҕынан оҕолортон бастыҥнара этэ»,—диэн атын убайа Николай Саввич Соловьев иҥнэ-иһирэх тылларынан этэр.

Марк икки-хас сыл колхозка табельщигынан, биригэдьииргэ солбуйаччынан сылдьан барыта тэрийэр үлэлэргэ дьоҕурдааҕын баланнан көрөн, 17 саастаах уолу 1938 сыллаахха хонуу биригэдьиринэн анаабыттара. Итиэннэ саҕаламмыта колхозтаахтары кытта түбүктээх үлэтэ. Киниэр кыһалҕаларын кыһалҕа оҥостуу, сарсыардаттан хараҥаҕа диэри дьулуурдаах, эрийсиилээх колхоз үлэтэхамнаһа. Билигин итиэннэ туспарынан быстахтык ахтан аһар тоҕоостоох.

1938—1941 сс. Болтоҥо нэһилиэгин Сталин аатынан колхозун биригэдьиирэ М. М. Соловьев б ыйдаах салайар кадрдар курстарын бүтэрэн баран, 1941—1942 сылларга Стаханов аатынан колхоз бырабылыаннаатын председателинэн талыллан үлэлээбитэ.

Үһүн хурдаан сылдар сатыылаахтар, үрэх бастарынан сттоохун, онно дьиэ-уот, хотон, күрүө-хаһаа оҥостон ыстааһын. Оччотооҕу колхозтаахтар оҕолорун, кырдьаҕастарын илдьэ уонуунан костоох үрэхтэрэ «от сиэ» ыстыы тахсаллара, «Председательбит бурдук сыыһа булан биэрэн, өйүөлээн хорсуйан өлбөтохпут. Сүөһүнү эмиэрэннэккэ сыл таһаарар этибит. Оҕолорбут байаҕатын кытта тахсыбан үөрэхтэн маппыттара»,—диэн 90-са саастаах Балаайа Новгородова эмээхсин нэпсээбиттээх.

Марк Михайлович 1946 с. армиятан кэлэн, 1958 сылга диэри колхозтар председателлээбитэ. Үс сыл от-үүт заводугар, промкомбинакка директордарынан, бодоҥсүйбүт колхоз Болтоҥотооҕу, Сылгыстааҕы учаастактарыгар сэбиэдиссэйинэн, кэлин Субуруускай аатынан совхозка специалиһынан, онон барыта 1984 сылга диэри тыа хаһаайыстыбатын салайар үлэтигэр 41 сыл устата сыратын биэрбитэ.

Армиҥэ 4 сыл сылдьыспаппын, буһан-хатан, албаҕа билэ-нөрөн кэлбитэ. Сэрии, сут сылларыгар миниэрэн ачыктаан, өлүүмү-сүтүүнү көрсүбүт колхозун дьоҥун кыһалҕаларын туоратыы, эстиэ-быстыыны чөлүгэр түһэрии сыдалҕаннаах, күүрэннээх үлэлэрэ саҕаламмыттара. Дьэ, онно ити эр киһи, уол оҕо уйана-хатана биллэрэ. Кылгас кам иһигэр Армыаахтан өскуоланы көһөртөрөн аҕалан, кулуубу, хонтуораны, о. д. а. туттарыы, детсады, библиотеканы астарбыттара. Сталин аатынан колхоз ороҥуонга бастыҥ үлэлээхтэр ахсаанарыгар киирбитэ. Кини председателэ М. М. Соловьев 1954 сыллаахха ороҥуонтан биир бастакынан Бүтүн Союзтаабы Норуот Хаһаайыстыбатын Ситиһиилэрин Быыстапкатыгар кыттыбыта.

Биһиги, оччотооҕу үөрэнээччилэр, колхозтаахтар иккиэн хонуу устата ыкса түүнтэ диэри мунньахтыылларын үчүгэйдик билэбит. Онно хас биирдии ат сэбэ-сэбиргэла, туттар тэриллэр, маллар барыта учуонка сылдьалларын, аттары бириэматигэр аһаппакка, наһаа колуйан ырыарбыттарын, тириэнэрэллэрин истэрбит. Марк Михайлович биирдэ куллаһын сонопооко, саас-саһынан быыааран иһэрэ. Киниэхэ утары, ылыммат этиилэри истибэт этибит. Кэпо чикиэ, итэҕэйи сирэйгэ этэр үгэстээҕэ. Ити хаачыстыбата кини салайар, тэрийэр үлэтигэр улаханнык көмөлөөбөө чуолкай.

Кэргэнэ Анна Павловналыын түөрт оҕо таптаалаах төрөппүттэрэ, аҕыс сыан амарах-нетинг эйэлэрэ, эбэлэрэ буолар дьолломмуттара. Анна Павловна колхоз хонуутун, ферматын, кэлин оҕо тэриллэрин бастыҥ үлэһиттэрин аатын ылбыта, билигин бочуоттаах сынньалаҥнаа олорор. Сиэнэриэгэр саҥаннаан сэҥэнньиттэрэ, күнду күүтүүлээх киһилэрэ кини.

М. М. Соловьев колхознай тутул сайдыытыгар төрөөбүт-үөскээбит нэһилиэгэр, ороҥуонугар, дьиэнигэр Маркаппыт» диэн уостарыттан түһэрбэнэ Чахчы да үтүөкэннээх киһи этэ.

Николай КЛАДКИН.

Маҕан халааттаах аанньал

Мин бүгүн эйэхэ билиҥиннэрэр киһим — Чакыр кэнилиэгэр ытыктанар, биллэр фельдшер Капитолина Константиновна Тарасова. Кини туһунан кылгастык кэпсиригэр көрдөстүм:

— 1955 сыллаахха Амурскай уобалас Усть-Кокочайдар. Бириргэ төрөөбүт алтыабыт. Оскуоланы Нерюнгри Хатаҥа бөҕүөлэгэр аҕыс кылааһынан бүтэрбитим. Онтон Алданнаах медучилищеҕа үөрэнэ киирбитим. 1975 сыллаахха бүтэрэн, Уорҕа ыырга кэлбитим. Онтон Чаҥа рабочайдыыр, биэс оҕолоохпут.

— Үлэлээбитиҥ усталаах туоратыгар саамай өйдөөн хаалбыт түгэниҥ?

— Элбэх бөҕө буоллаҕа дии. Арай аан бастаан кэлиибэр бир оҕонньорго ыгырыыга бардым. Диагноһын туруорбуппар кырдьаҕаһым итэҕэйбэтэ, сарсыныгар Дириҥнэ баран көрдөрбүт этэ. Онуоха үүт-үкчү эйи быһаарбыппар сөп түбэспитигэр олус өстыммытым.

Билигин К. К. Тарасованы кытта акушер-сиэстэрэлэр А. А. Филиппова уонна сиэстэрэнэн Р. Д. Савинова үлэлиллэр. Капитолина Константиновна быйыл фельдшердээбитэ 20 сылын туолар. Кини дьонун-сэргэтин өссө да үйэни сылларга ыарыыттан араҥаччылыырыгар, суба-ама буоларыгар бигэтик эрэнэбит.

Настя СОЛОВЬЕВА.
Чакыр оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

ХАДААР ОСКУОЛАТЫТТАН СУРУНАЛЛАР

СИТИЬИИБИТИТТЭН ҮӨРЭБИТ

Кыайыы 50 сылын көрсө оскуола, нэһилиэк, улуус иэдээнэн ыытыллыбыт дьаһалларга оскуолабыт үөрэнээччилэрэ кэхтөөхтүк кытыннылар. «Кыайыыга — салют!» фестивальга бэйэбит бөлөхпүтүгэр III миэстэни ыллыбыт. Конферансье Наташа Елисеева, тойуксуттар, «Дэйбиирдээх» үнкүү, «Сэриһиттэр» сценка түмүк концерка киллэрилли-биттэрэ. Оттон «Алаас сибэккилэрэ» конкурска Айта Протодьяконова лауреат. «Сааскы кылыһахтарга» Иван Иванова дипломант, улуус оҥуохайдыыт оҕолоруо ортолоругар Айта бастаабыта. Кинилэр ситиһиилэриннэн киэн туттабыт.

Лена НИКОПОВА.

БЭЛЭХТЭЭХ КӨРСӨРГӨ БЭЛЭММИТ

Сэрик, тыыл ветераннарыттан элбэх ахтыы, хаартыска, матырыйаал хомулунна. Бэҥүөлэк хас биирдии ыала анал альбомнары оҥордо. Ордук дириҥ ис хоһоонноох альбому Иннокентий Иннокентьевич Давыдов оҥорон туттарда. Кини аҕата хаалларбыт архивы биэрдэ. Манна сэриитэ барбыт дьон ааттара, суруктара, кэлиэхтэ дьылҕалара бааллар. Иннокентий Иванович хас биирдии оҕотугар анал паспаны оҥорон хаалларбыт. Онно оҕолоруо таабыллара, дневниктэрэ, араас ыспыраапкалара, грамоталара, сулуусепалыы уонна үөрэнэ сылдьан суруйбут суруктара, эҕэрдэлэрэ, уруһуйдара саҥыланан угулла сылдьаллар.

Шура ГРИГОРЬЕВА.

Ыам ыйын 1 күнүгэр — аан дойду үлэһит дьоно түмсүүлэрин көрдөрөр бырааһынныыктарыгар анаалаах минитин уонна болуоссакка нэһилиэннэ күүлэйдээһиннэ.

Ыам ыйын 6—7 күннэригэр — Чурапчы салаанньатын тыыл ветераннарын чиэстээһинигэ анаалаах үөрүүлээх мунньахтар.

Ыам ыйын 8 күнүгэр — Чурапчы народнай театрын спектакла.

Ыам ыйын 9 күнүгэр — Чурапчы салаанньатын тэриллэлэрин парадтара, паамятынныыгы аһыы, бырааһынныыктааҕы концерт, эстафета уонна нэһилиэннэ маассабай күүлэйдээһиннэ болуоссакка атыылаһыллан.

Улуу Кыайыы үбүлүөйүн дьаһаллара

Бэс ыйын 9—10 күннэригэр — Н. И. Тарскай биириһитэр кэҥүл туспууга республикатааҕы күрэхтэһиилэр, нэһилиэктэр парадтара.

Бэс ыйын 21 күнүгэр — барыа нэһилиэктэр (ол иһигэр Чурапчы салаанньатын дьаһаҕатын) үбүлүөйдээх национальнай бырааһынныыктара — ыһыах, киэһэ ортүгэр ат сүүрдүүтэ.

Үбүлүөй дьаһаллара сайыы кэлиэхтэ, илгэ, сөпсөһүү бырааһынныыктынан түмүктэнэхтэрэ.

Үбүлүөйү тэрийэр улуустааҕы комитет.

● СПОРТ

МАС МӘХӘӘЛЭ БИРИИҺИГЭР

Соторутааҕыта Бороҕонтоо мас тардыһыытыгар Мас Мөхөөлө биириһигэр республикатааҕы күрэхтэһии буолан ааста. Онно биһиги улууспутуттан 56 кг ыйааһыннаахтарга икки, 62 кг биэс, 68 кг үс уонна ыарахан ыйааһыҥҥа биир спортсмен кытыннылар. Күрэхтэһээччи да элбэх.

Чэпчэки 56 кг ыйааһыннаахтарга 18 бөҕөс илиилэлии түһүстүлэр. Биһиги биир эрэлбит, маастар нуорматы ылбыт Василий Жирковна (Уус-Алдан) 2:1 ахсаанынан хотторон, иккис буолла. Үсүһү Николай Петухов (Уус-Алдан) ылла. Маастар С. Хатылаев Н. Барашковка кыайтаран, күрэхтэһиннэн туораан хаалла, онон биһиги Валерий Слепцовпут үс эргиирга күрэхтэстэ.

Оттон 62 кг мөлтөхтүк киирбитибит. Н. Бысыын, А. Александров, Н. Догордуров үстүү, А. Гоголев, В. Логинов түөртүү эргиири бардылар. Манна 27 кыттааччыттан маастар Н. Константиновы 2:0 ахсаанынан кыайан, Дьулустан Дьяконов (СГУ) чемпионнаата. Үһүскэ Семен Брызгалов (Тулагы) таҕыста.

68 кг ыйааһыннаахтарга 22 спортсмен кытыннаа. Манна биһиги иккиэн эрэлбит. 19 саастаах Александр Сивцевпит (Алаҕар) утарылаһаччыларын барыларын, ол иһигэр Афанасий Владимировы, Николай Быгановы, кыайан бастаата. Оттон Николай Быганов Афанасий Владимировка хотторон, үһүс буолла.

Саамай күүстээх састаап 74 кг киирбитэ. Ол нурдук, араас таһымнаах күрэхтэһиилэр кыайыылаахтара Юрий Эверстов, Андрей Винокуров (намыар), Николай Гоца (Хаҥалас) баалла. Уолаттар кыыстара үрдүк буолан, Ю. Эверстов А. Винокуровы, А. Винокуров Н. Гоцаны, Н. Гоца Ю. Эверстовы баһыйаннар, хаачыстыбанан көрүүгэ Н. Гоца бастаата, Ю. Эверстов иккискэ, А. Винокуров үһүскэ таҕыстылар.

82 кг Александр Захаров («Динамо»), бастаата Андрей Сидоров (Таатта) иккискэ, маастар Николай Софронов (Дьокуускай) үһүскэ таҕыстылар. 90 кг маастар Николай Софронов («Динамо») холлунуук бастаата, Владимир Шорин иккис, Петр Саввин (Томпо) үһүс буоллулар. Ыарахан ыйааһыҥҥа Афанасий Саввин чемпионнаата. А. Мэрин иккискэ, Л. Бурнашев (Уус-Алдан) үһүскэ таҕыстылар. Биһиги А. Демешкиннит Бурнашевы кыайан баран, хаачыстыбатынан тордускэ тэбилиннэ.

Абсолютнайга 15 киһи кытынна. Онно маастар Афанасий Саввин (Томпо) кими даҕаны плицлээхатахтаах окортообото.

Итиннэ сылдьаатахха, биһиги да улууспутуттар мас тардыһыыта сайдыан сөп эбит. Сайын Баһылай Манчаары биириһигэр кыттыахтаах суумэрдэммит хамааннаны бир сиргэ иннинэн эрчиһэхха наада. Биһиги спортсменнарбыт эдэрдэр, онон эрэлбит инники.

Николай ПОПОВ,
мас тардыһыытыгар Саха Республикатын спордун маастара, хамааннаны бэрэстэбиитэлэ.

Дьокуускайга үөрэнээччилэр ортолоругар биирдиилээн уонна хамааннаан бастыыр иһин хайыһарга республикатааҕы күрэхтэһии буолан ааста.

Орто бөлөххө 38 оҕо сүүрбүтүттэн Чурапчы орто оскуолатын үөрэнээччитэ Степан Кузьмин 5 км сири 14 мүн. 40 сек. кэлэн, республика чемпионунан буолла. Дима Васильев (Хайахсыт) ахсыс миэстэни ылла. Кыра кыргыттарга Маша Тарасова уон иһигэр сырытта. Маша, Саша Адамовалар (барыа Чакыртан) бэйэлэрин кыахтарынан кытыннылар. Улахан уолаттар 10 км сүүрүүлэригэр Ваня Яковлев (Чурапчы орто оскуолата) тохсунан мэнэ көрдөрдө. Улахан кыргыттарга Маша Тарасова (Чакыр) эмиэ тохсус миэстэлэннэ.

Ветераннарга, улахан дьоҥҥо республика чемпионатыгар Николай Захаров 50—55 саастаахтарга, Алексей Евграфов 60-тан үөһэ саастаахтарга тэҥнээхтэрин бүлбэтылар. Эдэрдэргэ Алексей Винокуровпут басыһыннан кэлбитэ элбэҕи этэр.

Вячеслав ТИМОФЕЕВ.

ХАЙЫҺАР ЧЕМПИОНАТТАРЫГАР

ГЕРОЙ ПОПОВ МУЗЕЙЫГАР

Кыайыы 50 сылын көрсө Дириҥ агро-оскуолатын быһыйдара физкультура учуутала Иван Наумов көҕүлэһиннэн Советскай Союз Героя Ф. К. Попов музейыгар Сыыаннаҕа, кини өтөҕөр, төрөөбүт аллараа ыгар сырыттылар.

Спортсменнары олохтоохтор үөрэ-көтө көрүстүлэр. Герой оловуун, оҕо сааһын, үлэтин сиһилии кэпсээтилэр. Музей экспонаттарын, иһирэх көрсүһүүнү учуутал Юрий Попов, оператор Павел Кирсанов хаартыскаҕа, кинээҥ түһэрдилэр.

Д. ЭВЕРСТОВ, учуутал.

● САНГА ЫРЫА

ДЬИЭРЭҢКЭЙ

Иван Федосеев тыллара,

Дьүрүлүйэр маннык күөхха
Дьиэрэҥкэйдээн тэйиэлиэхха,
Оонньоон-күлэн көрүлүөхха,
Оҕо саһыы эргитиэхха.

Хос ырыата:

Дьиэрэҥкэй, дьиэрэҥкэй,
Дьиктитэн дьиэрэҥкэй!
Дьэ эрэ, күөрэлдьий,
Дьэ эрэ, дьэргалдьий!
Саасҥы күөҕү ахтан-саная,
Сайылыкка тахсыбыппыт,
Сибэккини ирэ тутан

Прокопий Новгородов мелодията.

Сиэттиэммит ыстаммыппыт,

Хос ырыата.

Күүстээх үлэ күнэ ааста,
Күлүк түҥэн күөлтэ саста.
Чэбдиг салгын эккэ-хаанҥа
Тэҥэ кэйэр нуһарангга.

Хос ырыата.

Сыҥыы устун сырсыалаһа,
Сиккиэр тыаллыын аргыстаһа,
Тэйэ-ойо көтүөлүүбүт,
Тэбис-тэҥнэ түһүөлүүбүт.

Хос ырыата.

НЬУРГУЎУННАР

Сааһын аайы харалдьыйдар
Сир симэҕэ буоланнар
Сиэдэрэйкээн сибэккилэр —
Ньургуйуннар үүнэллэр.

Ньургуйуннар барахсаттар
Хаары тобулар күүстээхтэр,
Саас ылдьыта буоланнар
Нуоҕалдьыйа туралларр,
Сахам сирин сибэккитэ —

Ньургуйаана ньургуйун,
Үйэлэртэн-үйэлэргэ
Үүнэ тур дуу куруутун!

Галя ГОВОРОВА.
Алаҕар оскуолатын үөрэнээччитэ.

Allegro:

Дьу-ру-ку-йэр ман-ныг күөх-хэ
Оон-ньон ку-лэн көр-ру-лүөх-хэ,

Дьиэ-рэҥ-кэй-дээн тэ-йиэ-лиэх-хэ,
О-ҕо саа-ны эр-ги-тиэх-хэ.

Дьиэ-рэҥ-кэй, Дьиэ-рэҥ-кэй, Дьик-ти-тэн,
дьиэ-рэҥ-кэй

Дьэ э-рэ, күө-рэл-дьий, Дьэ э-рэ, дьэр-гэл-дьий!

Эҕэрдэлиибит!

Күндүтүк саныыр кэргэммин, тапталлаах күн-түүн бэйэ иҥэбитин Татьяна Егоровна ШАМАЕВАНЫ үйэ ангардаах үөрүүлээх үбүлүйэтүнэн ис сүрэхтэн долгуйан туран истиҥник эҕэрдэлиибит. Саас ыраах күн кэриэтэ чаҕылхай сиҥнээлээх, үчүгэй, кэрэ ыраах күнү иҥиибитигэр биһиги туспутугар ахсаабат ыраатыныг, амарах сыҥыныг иҥин барҕа махталбытын этэбит. Баҕарабыт эйиэхэ ыалдьары, кырдьары тумнаргар, бу күрдүк үөрэ-көтө сылдьыргар, дьылу-соргуну ангардаһаргар.

Кэргэниг Юрий, уолуг Юрий.

х х х

Биһиги тэриллэбит ытыктабыллаах үлэһитин, гостиницаҕа 16-с сылын сэбиэдиссэйдиир ШАМАЕВА Татьяна Егоровнаны 50 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итиитик эҕэрдэлиибит.

Үлэ ветераныгар, күн-түүн иҥэҕэ, эбэҕэ—эйиэхэ уонна дьиэ кэргэнигэр баҕарабыт дьоһун доруобуйаны, үлэҕэ-хамнаска үтүөкэн ситиһиилэри, дьоллоох соргулаах үйүн олоҕу.

Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба коллектива, профкома.

х х х

Күндү эдьиийбитин ШАМАЕВА Татьяна Егоровнаны үйэ ангардаах үбүлүйэтүнэн сүҥүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран ис сүрэхпититтэн итиитик истиҥник эҕэрдэлиибит.

Барыбыт туспутугар ахсаабат таптальыг, кыһамныын, сүбэн иҥин барҕа махталбытын тиэрдэбит. Кырдьары бэлбэкэ күрүүтүн үөрэ-көтө үлэлиҥ-хамсыы сылдьыргар, ыстаал доруобуйаны, дьоллоох олоҕу, үйүн үйэни баҕарабыт.

Сылгантан быраатыг Сеня, Боя, балтыг Феня, Хачыкаттан быраатыг Гоша, Ксенья, Чурапчыттан балтыларыг Ульяна, Лина, күтүөттэриг Гаврил, Егор уонна киниилэр оҕолоро.

х х х

Күндү дьүөгэбитин, ыалбытын, икки оҕо күн-түүн бэйэтин, иҥин сиэн тапталлаах эбэтин, үлэ ветераныын ШАМАЕВА Татьяна Егоровнаны үйэ ангардаах үбүлүйэтүнэн уонна Пиэрбэҥі Маайыынан итиитик истиҥник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт күн сиригэр баар барыы үчүгэйин, куруутун үөрэ-көтө, оҕолоргор сиэннэргэр күүс-көмө, сүбэ-ама буола сылдьыаргар.

Ыалларыг.

х х х

Аҕа дойду сэриитин ветераныы, үйүн сылларга оҥорбуут үлэһиттэрин настаанигын убаастабыт ПАМОВ Петр Егоровичы Улуу Кыайыы 50 сылын ахтабыт үбүлүйэтүнэн уонна төрөөбүт күнүгүнэн улахан истиҥник ис сүрэхтэн эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт түс бэйэҕэр, дьиэ кэргэттэргэр кытаанах доруобуйаны, үйүн үйэни. Махтанабыт үтүө сүбэҥ, утумнаах көмөҥ, сылаас таптальыҥ иҥин.

Чурапчыттан Марфа Пинигина, Евдокия Федорова, Диринтэн Татьяна Монастырева, Ольга Пинигина, Мотрена Захарова, Анастасия Романова, Мария Иванова, Хадаартан Мария Дмитриева, Хайахсыттан Екатерина Захарова, Мария Кондратьева, Чакыртан Мария Ширяева, Фекла Флетонтова, Мыҥдаҕаайыттан Елена Назарова.

х х х

Күн сиригэр баар күндүттэн-күндү дьоннорбутун иҥэлэрбитин Елена Ивановна ФЕДОРОВАНЫ уонна Ольга Петровна КУЗЬМИНАНЫ кэҕэн иҥэр быраабыыныктарыынан итиитик эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт дьаны-дьаҕаҕы туманан, кырдьар диэнин билбэкэ, үйүнтэн-үйүнүк дьоллоохтук-соргулаахтык олороргутугар.

Лида, Костя Федоровтар.

х х х

Күндүтүк саныыр-ахтар, таптыыр эдьиийбитин, балтыбытын хоту көҕөрүллүү кыттыылааҕын ИУСТИНОВА Анна Иннокентьевнаны тапталлаах кэргэннигин көҕөрүллүү кыттыылааҕа, тыыл ветерана ИУСТИНОВ Гаврил Григорьевичтыын олоххутун холбообуккут ыам ыйын 2 күнүгэр 40 сыла туоларынан, сүҥүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран, итиитик истиҥник эҕэрдэлиибит. Эйиги түөрт оҕону тоҕотох ыал-дьон оҥорсоогутут, 13 сиэннэниигит. Бу үөрүүлээх кэрэ-бэлиэ күнүгүтүгэр ыарыы ыалласпатын, кырдьыы кыттыспатын, үйүнтэн-үйүн сылларга оҕолоргутун, бар дьоҥнутун ыытары дьоллоохтук-соргулаахтык олороргутугар бастыҥ баҕабытын тиэрдэбит.

Биргэ төрөөбүт иккі балтыларыг, иккі быраатарыг, содуор аҕаттан үс эдьиийдэриг, иккі убайдарыг уонна киниилэр дьиэ кэргэттэрэ.

Бу күннэргэ спортивнай интернат-оскуола 6 эдэр дуобатчыта Улан-Удэ куоракка Бурятия Республикатын «Дьиэтэ дуобат» диэн бирдиилээн уонна хамаанданан бастыыр иҥин 18-с тегүлүн ыытыллар күрэхтэһиитигэр кыттан кэллилэр. Барыта 10 хамаанданан 60 оҕо швейцарскай системанан, кыысуол диэн арахсыбакка, күрэхтэстэ. Биһиги итиллэччилэрбит спорт маастарыгар кандидаттар Мотя Ноговицына, Маша Флегонтова бастаатылар, Алена Иванова III миэстэни ылла. Оттон Миша Сивцев,

БУРЯТИЯҔА БАСТААТЫБЫТ

Виталий Монастырев II миэстэлэргэ таҕыстылар. Миша Яковлев төрдүс буолла. Онон оҕолорбут, 6 бириистээх миэстэ олохтоомутуттан биэҥин ыланнар, хамаанданан эраллээхтик бастаатылар уонна Бурятия «Дьиэтэ дуобат» күрэхтэһиитин хуруссаал кубогын ылдьа кэллилэр.

Мария БЫРДЫННЫРОВА, тренер.

● САНААЛАР

БАЛЫГЫ ҮӨСКЭТЭН БУЛТУОХХА

Өбүгэ саҕаттан аҕы-үөлү дэлэтии бипир боччумнаах дьарыгынан балыгы үөскэтии уонна тэрээһиннээхтик, сөптөөхтүк бултааһын буолар. Ити ортүгэн улууска балаһыанньабыт мөлтөх. Күрдьэн дьыллар буоланнар, халлаан уутун кыайан хаайбаппыт, күөллэрбит үөсүлэрэ уоллулар, балыгы үөскэтиини умнуура хааллардыбыт, аны бэрэдэгэ суох бултуур буолбуппут ыраатта, бас-баттах барбыт.

Күөллэри чөлөрүгэр түһэртиэххэ. Үгүт дьыллар эргиллэр чинчилэрэ биллиннэ. Айылҕа анаан биэрэр үүтүн ол аайы мөлчү туппакка, бу техника үйэтигэр тоҕоостоох сирдэргэ хаһаанар ыахтаахпыт. Бастатан туран, үрэхтэр сүөҥүлэригэр баар күөллэрбитин диринэтиэххэ, уолбат ойбон оҥорторуохха. Иккиннэн, үрэхтэр аттынааҕы алаастар биллиллэрин сиигэлээн күөллэри үөскэтиэххэ, халлаан уутун хаһааныахха. Биһиги алаас сирдээхуоттаах улууспут. Онон алаастар күөллэрин чөлөрүгэр түһэрии сорутун туруорунуохтаахпыт. Онуоха уолбут күөллэр оннуларын диринэттэриэххэ, аккынааҕы муҥна ирэр усулуобуйатын тэрийиэххэ уонна былыргы өбүгэлэрбит үгэстэриннэн чугастаабы тыымпылар, дьүөлэлэр ууларын көҥөртүөххэ. Өссө былыр алаастар куула тыаларын өргүүллэрэ үһү. Оччоҕуна ньындата (муҥна) ирэн, күөлү үөскэтэр эбит, оттон тыатыгар куку барахсан, моллоньоҕон бөҕө ере анньан үүнэрин туһунан кэпсиллэрэ. Кучунан кураан сылларга сүөһүлэрин ыыталлэрэ, ынах сүөһү, сылгы олус төлөҥүйэрэ, оннук ойуурдартан арахсыбат буоллаллара. Хаһыстахха, ону документаннартан да көрүөххэ сөп. Ол оннугар аҕыйах сылынан чэчиньэр ойуур үүнэн чэлгийэр эбит. Сахалар ходуһаларын сыл ахсын өртөөн туспарыналлара биллэр.

Балыгы үөскэтии туһунан аҕыйах тыл. Хайаҕас аҕатын ууһугар Үйбаанчык оронньор уонна эдэр, саха туран эрэр киинэлэр Мехэлэ Сергеньевтар алаас тымпыларыттан мамнарын саҕана туулаан аҕалан алаастарын күөллэригэр ыыталлара. Саха ууга үөскээбит собо, муҥду түргэнник улааталлар, туспаллар. Ити сахалар былыр-былыргыттан үгэс оҥостубут дьарыктара. Холобур, убайым Саабы Оҕото кэлин дьону көҕүйэн алааһын күөлүгэр Сатаайга собону ыыппытын үһүс сылыгар мунхаланнар эмис балык үөскүү охсубутун олус сохпуппут. Билигин ол күөл уолбута ыраатта.

Кэлин Хатылыга балыгы үөскэтиниэн үлэ ветерана М. М. Хоютанов дьарыгырбыта, онон дьонуосаргатын улаханнык абыраабыта. Сорох үөскэтиллибит балыктаах күөлларин браконьердар мунхалааннар эспиттэриттэн улаханнык хомойоро. Бэрт үгүс «Хоютанов күөлларэ» оҥойо уоллулар. Хаталас Эбэҕэ балыга дьүдэйбит диэн аатталан мунхалаабатахтара ыраатта. Ити балыгы атын күөлгэ ыытан үөскэтиниэн дьарыктаныыга бирдиилээн дьону шэчтик тардыахха, балык ыытыллыбыт күөллэрин харыстааһыны күүһүрдүөххэ. Ити аҕыйах бородуукталарын үөскэтии бирэ көрүгүэрэ буолар. Онон халлаан уутун тутан күөллэрбитин чөлүгэр түһэрэр туһугар тоҕоостоох сирдэргэ уу тутуулларын ыытыыга сүрүн болҕомтобутун ууруох тустаахпыт.

Сиэ эмиэ көмөлөө хаһаайыстыбаны тэриннэр кэриэтэ. Иэйилиэктэр ахсын балыгы бултааһынтан анал биригээдэлэри тэрийтэлээн, иэйилиэнньэҕэ балыгы маассабайдык атыыга таһаарар гоҥо табыллыбат буолуоҕай!

Сана күөллэри үөскэтэн, балыгы ыытыныан утумнаахтык дьарыктаннар кэммит кэлэ.

Николай СОЛОВЬЕВ,
улуус бочуоттаах гражданина.

БИЛЛЭРИИ

Чурапчы сэлиэнньэтин детсадка сылдьыбат оҕолордоох дьиэ кэргэттэрин истиилэригэр

1995 сыл I кварталлааҕы харчы документаннара дьоҥҥо толору көстө. Аны II кварталта маннык документаннары аҕалаҕыт:

1. 1995 сыл I кварталыныаҕы хамнаска ыспыраанканы,
2. 1995 сыл I кварталынаҕы оҕолоох ыалар ыйдааҕы пособиеҕа ыспыраанканы.

Ыйытыллаһар телефон: 21-275.

Чурапчы сэлиэнньэтин дьаһалтата.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

«Беларусь» трактор саҥа мотуордарын, ат мунньарын. Тел. 27-342 (Толой).

х х х

Приватизацияламмыт үс хостоох квартираны (Чурапчы сэл. Ленин уул. 93 №-гэр 5-с квартира).

х х х

Телевизордары (диагональдара 37 см, 51 см), моноблогу (телевизордаах видеомагнитофон), видеоплеердары, телефон аппараттарын (эрийэччи нүөмэрин көрдөрөр), миҥкай мизбэли, стенкалары, Сыаналара чэпчэки.

Адаарыспыт: Чурапчы сэл. Эрилик Эристин уул., 1 «а». Тел. 21-300.

БЭЛЭТИН ТУТУУ ХАМСААТЫН ТОХТООБУТА

Республикатааҕы инвестиционнай кредитнэй баан—«Сахакредитбанк» Чурапчытааҕы филиала үлэтин саҕалаата.

Нэйилиэнньэттэн бырыһыаннаах уурууну маннык сыллааҕы бырыһыанынан ылар:

—ыллыахха диэри—40 бырыһыан;
—3 ыйга—120 бырыһыан;
—6 ыйга—130 бырыһыан;
—сылга—135 бырыһыан.

Кім харчытын үүнүөрүн баҕалаах саамай эрэллээх баанка—биһиэхэ кэлэн уурдараргытыгар ыытыбыт! Аадырыспыт: Чурапчы сэл., улуус дьаһалтатын дьиэтин 1 этээһин 1 кабинета.

«МААРЫКҮААН» ТЕЛЕСТУДИЯ КӨРДӨРӨР

Муус устар 29 күнүгэр, субуотаҕа, киэһэ 7 чаастан:

Сонуннар.

Улуу Кыайыы 50 сылынан «Ветераннар кэпсиллэрэ»—сэрии, педагогическай үлэ ветерана, СР үтүөлээх учуутала И. М. Павлов. Ыытаччы—суруйаччы Сэмэн Тумат.

«Биһик» (дьиэ кэргэнигэ аналлаах таһаарыы). Ыытаччы—В. Пинигина.

«Киһи уонна сонуун».

«Күөх Маайыынан, Үлэ, Эйэ бырааһыныыгынан!»—музыкальнай эҕэрдэлэр.

Муус устар 30 күнүгэр, баскыһыанньаҕа, киэһэ 6 чаастан:

Сонуннар.

Улуу Кыайыы 50 сылынан «Ветераннар кэпсиллэрэ»—сэрии ветераннара Н. Н. Андреев, Н. М. Протодьяконов, сэрии огдообото П. И. Кривошапкина (Кытыгырас Бөҕүүйэ). Ыытаччы—Сэмэн Тумат.

Музыкальнай эҕэрдэлэр.

«Сандаҥ саанынан!»—концерт.

Ыам ыйын 1 күнүгэр, бэнидиэнньиккэ, киэһэ 8 чаастан (бириэмэтэ уларыйан сөп, иннинэ биэриллэргэ иҥитиннэриллиэ):

Улуу Кыайыы 50 сылыгар аналлаах амарах саанаа лотереятын сүүйүүлэрин оонньотуу—аһаҕас эфир.

«Эйгэ тардыыта»—Кыайыы 50 сылыгар аналлаах таһаарыы. Автор уонна ыытаччы—М. Герасимова.

Музыкальнай эҕэрдэлэр.

«Чурапчы Маайы көрсөр»—норуот күүлэйиттэн репортаж.

Редакторы солб. В. М. НИКИФОРОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем—1 усл. п. лист. на 4-х страницах.

Зарегистрирована Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.

ЗАКАЗ № 52. Чурапчинская улусная типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат». с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». Подписано в печать 28.04. 18 ч. (гр. 18.00). Тираж 3815.